

Liberální tahoun regionu. Češi podporují sňatky homosexuálů více než sousedi

zpravy.aktualne.cz/domaci/favorit-v-duvere-vlade-i-podpore-ukrajiny/r~ebed2ff4fef511edbe29ac1f6b220ee8

Barbora Doubravová

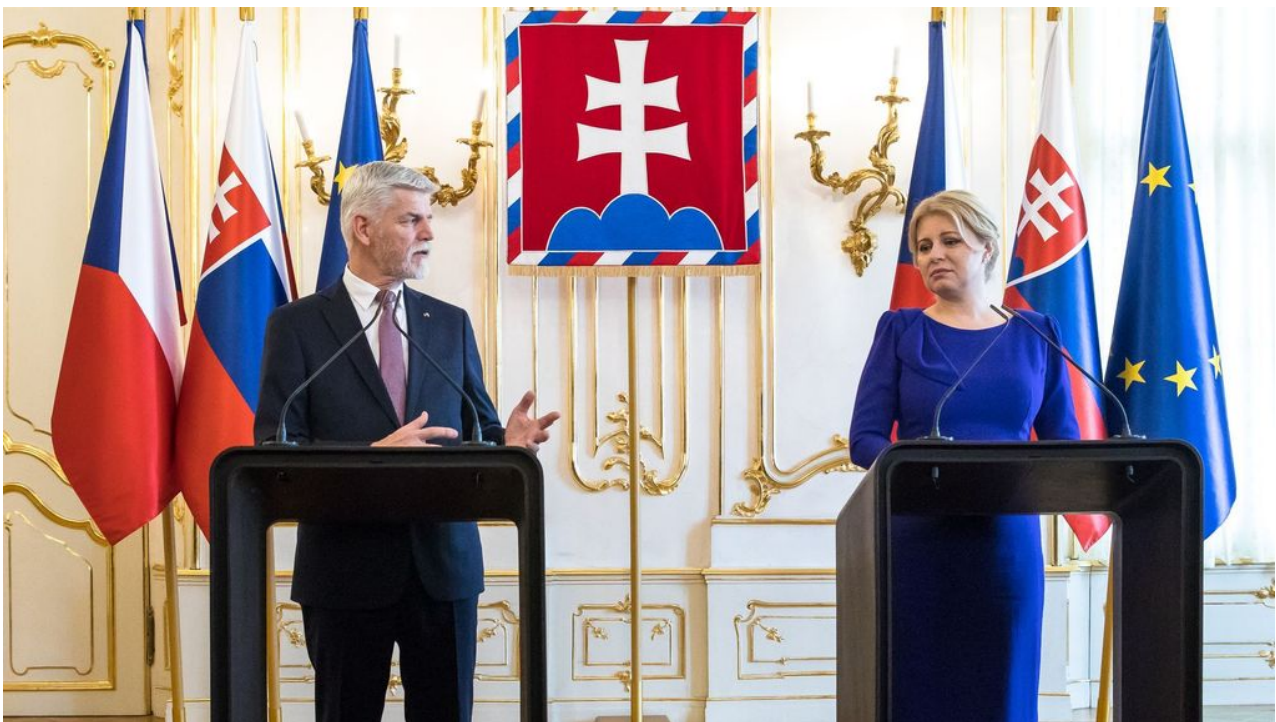
31. května 2023

Barbora Doubravová

před 12 hodinami

Nejvyšší důvěra vládě a prezidentovi, podpora demokracie a jasný pohled na Rusko jako viníka války na Ukrajině. Z nové mezinárodní analýzy vychází Česko na špici liberálních hodnot ve střední a východní Evropě. Prezidentovi věří dvakrát více lidí než loni, kdy byl hlavou státu Miloš Zeman. Analýzu zpracovala nevládní organizace Globsec, prestižní think-tank se sídlem v Bratislavě.

Prezident Petr Pavel na první oficiální zahraniční cestě 13. 3. 2023 na Slovensko. | Foto: Jakub Plíhal

Ze zemí bývalého sovětského bloku patří Češi k nejodolnějším proti manipulacím útočícím na základní hodnoty a demokracii. Podporují práva lidí s odlišnou sexuální orientací, vládě a novému prezidentovi důvěřují nejvíce v regionu, stojí v čerstvé analýze největšího

slovenského think-tanku Globsec. Česko dostalo nálepku země "na dobré cestě", na rozdíl od někdejšího federálního partnera Slovenska, které zaznamenalo "náhlý úpadek".

Průzkum se zaměřil na osm zemí střední a východní Evropy. Kromě bývalého Československa i na Polsko, Maďarsko, Litvu, Lotyšsko, Bulharsko a Rumunsko. Poprvé situaci zkoumal už v roce 2016.

Důvěra v prezidenta vyskočila v Česku prudce vzhůru po zvolení Petra Pavla. Oproti loňskému roku, kdy byl hlavou státu Miloš Zeman, dokonce o 40 procentních bodů.

"Jeho zahraničněpolitický směr spočíval ve vstřícnosti k Rusku. Zdiskreditovala ho loňská invaze ruských vojsk na Ukrajinu, což Zemanovu popularitu srazilo na rekordně nízkou úroveň," říká analytička Klára Votavová z Institutu pro evropskou politiku Europeum. Pavlovi nyní důvěřuje 72 procent Čechů.

Vláda je na tom hůře. Důvěra v koaliční kabinet Petra Fialy z ODS sice oproti loňsku spadla o 11 procentních bodů, věří ji však stále víc než polovina lidí. Meziročně se důvěra ve vládu snížila ve všech zkoumaných zemích kromě Rumunska, především kvůli nejistotě vyvolané válkou na Ukrajině.

V Česku, kde vláda nastoupila koncem roku 2021, byl tento skok nejzřetelnější. Celkově se v zemích regionu těší prezident zpravidla větší důvěře než vláda.

Co je Globsec?

- Nevládní organizace Globsec sídlí v Bratislavě a představuje největší slovenský think-tank. Pořádá konference, vydává politické studie a reporty z oblasti mezinárodní politiky a bezpečnosti.
- Od roku 2016 každoročně publikuje analýzy Globsec Trends, které zkoumají postoje veřejnosti v zemích střední a východní Evropy.

- Globsec vznikl v roce 2005 jako studentská iniciativa, teď je to instituce s 60 lidmi ze 12 zemí s pobočkami v Bruselu a od loňska i v Kyjevě.

Průzkumy jiných společností jsou ale k vládě ještě kritičtější, upozorňuje Votavová. Data Centra pro výzkum veřejného mínění vydaná letos v dubnu ukazují, že lidé Fialův kabinet hodnotí nejhůře ze všech vlád od roku 2014, spokojeno je s ním jen 27 procent Čechů.

Šetření Globsecu navíc ukazuje, že skoro 80 procent Čechů považuje liberální demokracii založenou na rovnosti a právu za dobrý systém pro svoji zemi. I to je rekordní podíl. Liberálně Češi vystupují také ve vztahu k právům homosexuálů. Přes 70 procent souhlasí s tím, aby získali větší práva - například možnost uzavírat manželství.

Analytičku Votavovou trendy nepřekvapují. "Podpora liberální demokracie i prozápadního směřování bývá hodně spojována s vlastní ekonomickou situací. Česko je podle HDP na hlavu bohatší než ostatní zkoumané země," říká. Roli může hrát i vysoká ekonomická provázanost Česka s Evropskou unií a sousedství se západoevropskými státy.

Česko je jednou z nejvíce proukrajinských zemí v regionu, píše analytici Globsecu. V situaci, kdy Ukrajina už déle než rok odráží ruský útok, vyjádřilo přes 90 procent Čechů ochotu jít do války na obranu napadeného souseda. Větší odhodlání mají jen Poláci. Princip kolektivní obrany, kdy členské státy přijdou na pomoc spojencům, je základem Severoatlantické aliance. Většina Čechů by hlasovala pro členství v ní, pokud by se nyní konalo referendum.

Odpovědnost za rozpoutání války na Ukrajině přičítá Rusku přes 70 procent Čechů. Pouhých 15 procent obviňuje Západ, který podle nich Moskvu provokoval. Na Slovensku naopak lidé svalují vinu na

Západ častěji, v roli původce války ho vidí 34 procent obyvatel, Moskvu pak 40 procent.

"U českých elit převládla shoda, že Rusko je hrozba, a invaze na Ukrajinu je její další manifestací. S tím se dokázala ztotožnit i většina společnosti," komentuje situaci Daniel Šitera z Ústavu mezinárodních vztahů. Upozornil také na to, že v zemích, jako je Slovensko či Maďarsko, se ruská role ve válce stává předmětem politického boje.

Slovensko z analýzy Globsecu vyčnívá v mnoha ohledech. Polovina Slováků vnímá sice Rusko jako bezpečnostní hrozbu, podobná část ale bere jako hrozbu Spojené státy.

Video: Rusové tu mají "hraniční kameny". Sahá sem jejich sféra vlivu, varuje vojenský historik Stehlík (19. 5. 2023)

Spotlight Aktuálně.cz - Eduard Stehlík | Video: Jakub Zuzánek

Pokud jste v článku zaznamenali chybu nebo překlep, dejte nám, prosím, vědět prostřednictvím [kontaktního formuláře](#). Děkujeme!

reklama